

10

Doelmatige leerwegen beroepsonderwijs

Aan de orde is de behandeling van:

- het wetsvoorstel Wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs ten behoeve van het bevorderen van doelmatige leerwegen in het beroepsonderwijs en het moderniseren van de bekostiging van het beroepsonderwijs (33187).

De beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **De Vries-Leggedoor** (CDA):

De CDA-fractie dankt de minister voor de uitgebreide beantwoording van onze schriftelijke vragen. Ze zijn voor ons afdoende behandeld. We kunnen nog steggelen over de vraag of dit wetsvoorstel voortgekomen is uit de wil om te bezuinigen of dat je het ook inhoudelijk kunt motiveren. Voor ons betekent het feit dat de verlaging van de oorspronkelijke urennorm er nu is, een verbetering ten opzichte van het oude wetsvoorstel, waarin er geen urennorm was. Dit wetsvoorstel is volgens ons dus een verbetering.

Bij mijn fractie heeft een wisseling van de wacht qua woordvoerderschap op dit onderwerp plaatsgevonden. De heer Flierman heeft in het voortraject het voortouw genomen en mij rest de schone taak om het plenair af te hechten.

De CDA-fractie heeft nog een enkele vraag over de uitvoering waar zij graag de zienswijze van de minister op wil horen. Zoals al opgemerkt ziet de CDA-fractie de minimumurennorm als een verbetering. Door het ontbreken van een dergelijke norm konden ongewenste situaties ontstaan die niet in het belang van leerlingen en goed onderwijs waren, maar de leden van de CDA-fractie vragen zich af of er nu niet ook – wellicht onbedoeld – een onder het huidige systeem goed werkende mogelijkheid wordt weggegooid. Immers, niet enkel jongeren behalen een diploma in het beroepsonderwijs. Steeds vaker komen ook mensen die al jarenlang ervaring hebben op hun werkterrein, in aanraking met het feit dat er diploma-eisen gesteld worden door hetzij wetgever hetzij werkgever.

Als voorbeeld noem ik de gastouder. Dit is een willekeurig gekozen voorbeeld, want er zijn ook andere takken van sport te noemen, zoals de zorg. Met dit wetsvoorstel vervalt, voor zover wij het kunnen overzien, de mogelijkheid om via een bekostigd extraneustraject een mbo-2-kwalificatie te behalen. Voor mensen met ruime praktijkervaring vervalt dus de mogelijkheid om direct examen te doen en, bij het slagen voor dit examen, de beoogde kwalificatie te verkrijgen zonder lessen of stage te hoeven volgen.

Ik ga weer even uit van een gastouder die deze kwalificatie, dat diploma, nodig heeft om ingeschreven te kunnen worden in het landelijk register. Voor hem of haar betekent het dus dat hij of zij terug zou moeten naar de klas, terwijl hij of zij vaak door de opvoeding van eigen kinderen jarenlange praktijkervaring heeft. De daaraan verbonden kosten kunnen lang niet altijd door deze mensen worden opgebracht. Ook het volgen van een bbl-traject, waar

bij bbl staat voor beroep begeleidende leerweg, dus het wekelijks vier dagen volgen van stage en een dag terug in de klas, brengt hier volgens ons geen uitkomst. Het zou ons niet verbazen als daardoor voor veel gastouders de inspanning en de kosten niet meer zullen opwegen tegen de baten. Het gevaar dreigt dat deze relatief goedkope vorm van kinderopvang in het gedrang komt met alle, ook financiële, gevolgen van dien.

Zomaar een voorbeeld, maar ik zou er meer kunnen noemen. Steeds meer mensen die jarenlang een beroep hebben uitgeoefend, zitten zonder werk. Zij zijn vakman op hun terrein dankzij hun praktijkervaring, maar worden nu bij het zoeken naar een nieuwe baan geconfronteerd met diploma-eisen als voorwaarde om ergens aan de slag te komen. Moeten ze het vak nog leren? Nee. Moeten ze het examen halen? Ja. Dus het zou mogelijk moeten blijven om een diploma te halen – en dus te bewijzen dat je het kunt – zonder het hele voorafgaande traject te moeten doorlopen. Het zou mijn fractie vreemd voorkomen als deze wetswijziging het effect heeft dat veel oudere instromers, die al ruime ervaring hebben, tegen relatief hoge kosten weer jarenlang de schoolbanken in moeten. Graag horen wij van de minister of zij onze visie deelt en of zij mogelijkheden ziet om dit probleem op te lossen. Wij wachten de beantwoording met belangstelling af.

De voorzitter:

Het woord is aan de heer Bruijn, die zijn maidenspeech zal houden.

□

De heer **Bruijn** (VVD):

Voorzitter. Onlangs kreeg een Duitse scheikundige een eredoctoraat in ons land. Zelden kreeg iemand zoiets zo verdiend. Zelden was de gelauwerde doctor honoris causa ook zo oprecht dankbaar en zo eloquent. Onze bewindslieden zaten onder haar gehoor toen dr. Angela Merkel haar dankrede uitsprak. De groeiagenda en de toekomstige ontwikkeling van Europa, in de dynamiek op mondiaal niveau, vereisen investeringen in "Bildung und Forschung", sprak zij. "Mit Wissen muss man in der Zukunft investieren". Die laatste zin is fraai dubbelzinnig Duits. Hij betekent: met verstand moet men toekomstige investeringen bepalen. Tevens betekent hij: met kennis en wetenschap investeert men in de toekomst.

Het is een bijzonder voorrecht om hier vandaag te mogen staan. Het is een voorrecht vanwege het eerbiedwaardige en belangwekkende karakter van dit huis. Het is tevens een voorrecht vanwege de ontmoeting hier met deze minister. Het is mij een eer en een genoegen om met haar van gedachten te mogen wisselen. Ten slotte is het een voorrecht omdat wij vandaag spreken over het onderwijs, een beleidsterrein waarvan het belang niet kan worden overschat.

De eerste Nederlandse naoorlogse premier, minister-president Schermerhorn, sprak op 27 juni 1945 zijn regeringsverklaring uit. Hij sprak over het herstel van de democratie en de wederopbouw van Nederland. Niet voor niets refereerde hij daarbij naar het ministerie van Onderwijs als een centrale plaats. Net als recent de Teldersstichting in haar geschrift over, alweer, Bildung, vroeg Schermerhorn aandacht voor de verbintenis tussen onderwijs, opvoeding en beschaving. "Education is the keystone in the arch of freedom and progress", sprak John F. Kennedy in 1963 tot het Amerikaanse congres. "A free nation can

Bruijn

rise no higher than the standard of excellence set in its schools and colleges."

De mate waarin wij vandaag bereid zijn ons af te vragen wat goed onderwijs is, is bepalend voor de kwaliteit van de samenleving over 50 jaar. Goed onderwijs is een belangrijke weg waarlangs wij hetgeen onze voorouders hebben opgebouwd, kunnen doorgeven aan onze kinderen. Het verzorgen van goed onderwijs is een morele plicht. Refererend aan mijn drie dagelijkse, boeiende kerntaken in het Leids Universitair Medisch Centrum, parafraseer ik graag de eerste brief van Paulus aan de Corinthiërs: patiëntenzorg, onderzoek en onderwijs, maar de meeste van deze is het onderwijs. Wie zich verbaast over deze woorden uit de mond van een liberaal, heeft zich betrap op vooringenomenheid.

Het onderwijs bevindt zich altijd in een interessant dilemma. De ouders en de leerkrachten hebben altijd te maken met een generatieverschil en een veranderde omgeving met nieuwe technologische en sociale uitdagingen. Die afstand veroorzaakt spanning onder de oudere generatie, maar dit is van alle tijden. Onze jeugd heeft tegenwoordig een sterke hang naar luxe, slechte manieren, minachting voor het gezag en geen eerbied voor ouderen; zij geven de voorkeur aan kletspraatjes in plaats van training; zij spreken hun ouders tegen, houden niet hun mond in gezelschap en tiranniseren hun leraren. Zo sprak Socrates 2500 jaar geleden. En hij kon het weten, want hij had veel studenten, waaronder Plato en Alcibiades.

Op een stemverklaring na is dit vandaag mijn eerste spreekbeurt in dit huis, ook wel "maidenspeech" genoemd, een bijzondere naamsaanduiding. Immers, de betekenis van het woord "maiden", omvat, naast een ongehuwde dame, onder meer een racepaard dat nog nooit een race gewonnen heeft. Ook duidt het een machine aan die lijkt op een guillotijn die in de zestiende en zeventiende eeuw in Schotland werd gebruikt om criminelen te onthoofden. Voorwaar geen blijmoedige context.

Enige tijd geleden zou ik hier al hebben gestaan met een maidenspeech over een wijziging van de Wet op de vaste boekenprijs. Het betreffende voorstel eindigde echter als hamerstuk. Nochtans krijgt dit onderwerp alom aandacht, zo veel aandacht zelfs, dat nog recent een vooraanstaand landelijk politicus op de vraag wat hij vond van de vaste boekenprijs, na enig nadenken antwoordde dat het tijd werd dat deze weer eens zou worden uitgereikt.

Onze minister voert daadkrachtig een ambitieuze onderwijsagenda uit. Zo constateert de VVD-fractie met genoegen dat de minister vergaande hervormingen doorvoert op basis van de Strategische Agenda Hoger Onderwijs, Onderzoek en Wetenschap en het rapport van de commissie-Veerman. De minister voert daarbij op constructieve wijze het gesprek met parlement, studenten, via het ISO en de LSVb, werkgevers, onderwijskoepels en toezichthouders zoals de NVAO, van welke organisatie het nieuwe elan onder de nieuwe voorzitter ons veel vertrouwen geeft. Zo spreken wij op dit moment met elkaar over onder andere governance, doelmatigheid, bekostiging, internationalisering, selectie, differentiatie, prestaties en, bovenal, het belang van de docent en diens professionaliteit.

Een voorbeeld van zo'n gesprek is het recent aangekondigde overleg over de bachelor-masterstructuur in het hoger onderwijs, die is ingevoerd dankzij toenmalig minister Hermans. Het gaat dan om het neerzetten van de wo-bachelor als zelfstandige uitstroomtitel. Op dit moment wordt de universiteitsbachelor in Nederland nog

niet zo gezien. Men heeft de studie pas af, zo is de algemene visie, wanneer men een masteropleiding heeft gedaan. Sommigen menen zelfs dat men pas is afgestudeerd als men is gepromoveerd. Wegens verdeeldheid over dit punt in mijn fractie, naar verwachting in de Kamer en mogelijk zelfs in het kabinet, zal ik die visie niet nader propageren en al helemaal mijn persoonlijke opvatting in deze niet etaleren, zij het à contrecœur. Ik verwacht dat de minister, zelf gepromoveerd, en ik het ten minste over dit onderwerp wel eens zullen zijn.

Ook met betrekking tot het beroepsonderwijs gaat de minister voortvarend te werk. De behoefte aan vakmensen neemt toe. Daarbij is cruciaal dat in de komende tien tot vijftien jaar een hele generatie uitstekende beroepsbeoefenaren de arbeidsmarkt zal verlaten, vooral in de bètasector en de technische sector. Toch daalt het aantal jongeren dat kiest voor een beroepsopleiding, vooral in het middelbaar beroepsonderwijs, waarover wij vandaag spreken. Het is daarom goed dat de minister met partners in het bedrijfsleven en het onderwijs vorige maand een techniekpact heeft gesloten om dit probleem het hoofd te bieden. Vooral de inzet van de sector zelf is hierbij essentieel. Dat geldt eveneens voor het wekken van de interesse van leerlingen op jonge leeftijd. Daaraan wordt gewerkt door een coalitie van technologische bedrijven, luisterend naar de onder deze minister toepasselijke naam "Jet-Net".

25% van de leerlingen vindt het middelbaar beroepsonderwijs te weinig uitdagend. Ook is uitval uit het mbo nog steeds een probleem. De voorliggende wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs moet deze problemen oplossen.

Het eerste doel is dat mbo-instellingen ieder hun aandeel leveren in het terugdringen van het aantal voortijdige schoolverlaters tot 25.000 in 2016. Dit gebeurt onder meer door het verkorten en intensiveren van de beroepsopleidingen, het invoeren van entreeopleidingen en het stellen van vooropleidingseisen voor bepaalde niveaus. Het tweede doel is dat het mbo aantrekkelijker wordt. Leerlingen moeten worden uitgedaagd een prestatie te leveren waarop zij trots kunnen zijn. Daarvoor ontvangen zij voldoende onderwijstijd, les van professionele docenten en degelijke onderwijsprogramma's en examens.

Het derde doel is dat het beroepsonderwijs competitief is met het algemeen vormend onderwijs. Wat dit betreft is het wetsvoorstel de uitwerking van een aantal maatregelen uit een actieplan voor het mbo, Focus op vakmanschap 2011-2015, van het vorige kabinet.

Het wetsvoorstel zit volgens de leden van de VVD-fractie goed in elkaar en ook de geluiden uit het veld zijn overwegend positief. De verwachting is dat de leerroute via het beroepsonderwijs een aantrekkelijker alternatief wordt. De komende tijd worden de in de wet genoemde onderwerpen verder uitgewerkt in wet- en regelgeving, mede op basis van ervaringen die worden opgedaan met pilots. Dankzij de vragen van de SP-fractie hebben we daar een overzicht over ontvangen. Daarna zal duidelijk worden hoe de maatregelen in de praktijk uitpakken.

Tijdens het voorbereidend onderzoek heeft mijn fractie samen met andere fracties een aantal vragen gesteld over de consistentie en de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel. Wij danken de minister en de haar ondersteunende ambtenaren voor de uitvoerige beantwoording. Mijn fractie steunt het wetsvoorstel, maar heeft nog wel enkele vragen.

Bruijn

Allereerst heb ik een vraag over de solide basis die het diploma moet bieden. Ook in het hbo is daarover gediscussieerd. Daar verleent de minister nu belangrijke steun aan een verstandig initiatief van de Vereniging Hogescholen over de externe validering van examenkwaliteit. Met het oog op consistentie van beleid kan men zich afvragen of die validering van examens niet op gelijke wijze moet plaatsvinden in het mbo, net als overigens in het wetenschappelijk onderwijs. Zeker nu de curricula korter en intensiever worden, maar ook gezien de discussies over de aansluiting op de arbeidsmarkt, ligt het volgens mijn fractie voor de hand om dit te overwegen. Graag ontlok ik de minister op dit punt een reactie.

Ik kom op de modernisering van de bekostiging. De wet biedt een juridische basis om de bekostigingssystematiek te moderniseren. Er wordt in 2014 een zogenaamd cascademodel ingevoerd, waarbij de mate waarin een student meetelt voor de bekostiging in het eerste jaar het hoogst is en daarna geleidelijk afneemt. Intensiever onderwijs wordt dus beloond. Een kortere verblijfsduur in het mbo pakt financieel gunstig uit voor mbo-instellingen. De maatregelen moeten roc's prikkelen om scholieren intensiever, uitdagender en korter onderwijs te geven. De VVD-fractie onderschrijft deze doelstelling. Wel vraagt zij zich af of in de uitvoering niet hetzelfde neveneffect kan ontstaan als elders, met name in het ho, namelijk dat de relatief hoge financiering in het eerste jaar enerzijds de instellingen ontmoedigt in het adequaat selecteren en matchen van studenten, en anderzijds het overmatig laten afvloeien van studenten na het eerste jaar in de hand werkt. Hoe kijkt de minister hier tegenaan? Is dit aspect meegenomen in het onderzoek naar de gedragseffecten van de nieuwe bekostiging op de instellingen dat de minister recent heeft laten uitvoeren?

In het voorstel ontbreekt de mogelijkheid van bekostiging op basis van kwaliteit. Ook de Raad van State wijst hierop. Te denken valt aan prestatiebekostiging op basis van leerwinst, tevredenheid of baangarantie. In het regeerakkoord werd aangekondigd dat kwaliteitsbekostiging wordt voortgezet en dat vanaf 2015 prestatiebekostiging in het mbo wordt ingevoerd. In een aangenomen motie heeft de VVD de minister samen met D66 en PvdA gevraagd om uit te werken hoe een bekostigingssysteem op basis van prestatieafspraken vormgegeven kan worden. De VVD-fractie vraagt zich af of de minister hierover inmiddels ideeën heeft ontwikkeld, welk tijdspad zij voorziet voor de invoering ervan en of hierbij gedacht kan worden aan een systeem analoog aan de prestatieafspraken die gemaakt zijn voor het hoger onderwijs.

Ik stel nu een aantal vragen over de doelgroep. De leden van de VVD-fractie hebben tijdens het voorbereidend onderzoek twijfels geuit over de toelating van deelnemers die zonder vo-diploma het mbo instromen. In de memorie van antwoord schrijft de minister dat sommige jongeren geen vo-diploma hebben vanwege andere omstandigheden dan een gebrek aan capaciteiten. Deze jongeren kunnen, aldus de minister, goed in staat zijn om een opleiding op niveau 2 of hoger te volgen. Ook de minister vindt het onwenselijk om deze jongeren op een entreeopleiding te plaatsen. De minister schrijft, ik citeer: "Plaatsing in een hoger niveau is dan ook mogelijk, maar wel als de instelling heeft vastgesteld dat dit kansrijk is. De instellingen hebben belang bij zo homogeen mogelijke groepen; het is daarom niet de verwachting dat instellingen terughoudender dan nodig zullen zijn met de toela-

ting van jongeren zonder vmbo-diploma tot een opleiding op niveau 2."

Mijn fractie vraagt zich af hoe dit laatste zich verhoudt tot de uitspraak van de minister enkele regels eerder, namelijk de eis dat degenen die toegelaten willen worden tot een opleiding op niveau 2 "tenminste een vmbo-diploma moeten hebben". Kunnen jongeren zonder vmbo-diploma nu wel of niet toegelaten worden tot niveau 2? Hoe voorziet de minister dat instellingen vaststellen of plaatsing op een hoger niveau kansrijk is? Doelt de minister hiermee op een vorm van selectie aan de poort? Kunnen instellingen een student uiteindelijk weigeren? En hebben instellingen voor een kostbare matchingsprocedure wel voldoende aanleiding, nu zij nog sterker dan voorheen zullen worden gefinancierd op basis van aantallen studenten in met name het eerste jaar?

Ik vraag ook graag aandacht voor de aanscherping van de urennorm. De leden van de VVD fractie onderschrijven de doelstelling dat de tijd van de student goed benut moet worden. In de praktijk hebben de huidige normen ongewenste effecten. De strikte urennorm moet echter niet ten koste gaan van tijd voor stages of andere vormen van werkend leren. Hierbij verdienen met name de tussenvormen van onderwijs aandacht. De minister heeft al aangegeven dat het mogelijk moet zijn om gastdocenten uit het bedrijfsleven binnen de urennorm in te zetten en dat ook het toezicht hiermee rekening zal houden. Mijn fractie heeft daarvan met interesse kennisgenomen, maar er moet meer ruimte zijn voor vernieuwende vormen van onderwijs.

Zo hoeft niet per definitie in het schoolgebouw les te worden gegeven. Een practicumles kan ook bij een bedrijf gegeven worden. Sterker nog, dit maakt het voor de leerlingen interessanter en bevordert de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, een belangrijke doelstelling. Met een tijdens het traject ingediende nota van wijziging wordt instellingen ruimte geboden om opleidingen een onderwijsprogramma aan te bieden dat niet volledig aan de urennormen voldoet, als de kwaliteit van die opleiding desondanks is gewaarborgd. Dit moet blijken uit studenttevredenheid, tevredenheid van het afnemend veld en studiesucces.

Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer werd met steun van de VVD een amendement van D66 aangenomen dat ertoe strekt dat de bepalingen omtrent de urennormen na twee jaar worden geëvalueerd. Graag vraagt mijn fractie de minister om een reactie op het voorgaande en de toezegging om deze evaluatie ook aan de Eerste Kamer voor te leggen.

Twee belangrijke zaken in deze wet, te weten de invulling van de cascade en de prijsfactoren van de verschillende opleidingen, moeten nog worden uitgewerkt. De minister heeft eerder toegezegd dat de betreffende conceptbesluiten vooraf nog naar de Tweede Kamer komen. Wij danken de minister voor haar aanvullende toezegging, naar aanleiding van de vraag van mijn fractie tijdens het voorbereidend onderzoek, dat ook de Eerste Kamer een conceptversie van de AMvB zal ontvangen. Wij danken haar ook voor de enkele dagen geleden toegezonden brief met als bijlage de concept-AMvB over de bekostiging. Volgens de nota van toelichting bij de concept-AMvB heeft het besluit geen gevolgen voor de rijksbegroting. Kan de minister bevestigen dat het effect nog steeds structureel saldoverbeterend is, conform de cijfers in het regeerakkoord-Rutte I en de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel?

Bruijn

Met de cascade wordt beoogd dat instellingen studenten zo snel mogelijk naar een diploma geleiden. Het aldus tegengaan van studievertraging levert volgens de memorie van toelichting tezamen met andere maatregelen een kostenreductie op die oploopt tot 160 miljoen structureel. Daar staat een intensivering van structureel 150 miljoen tegenover. De hieruit resterende saldoverbetering per 2018 is reeds ingeboekt in de begroting bij het regeerakkoord-Rutte I, waaraan in de memorie van toelichting wordt gerefereerd. Is hierop geen corrigerend effect te verwachten van het alsnog weer minder steil maken van de cascade? Dat zou logisch zijn volgens de gedachte achter dit wetsvoorstel.

In de brief kondigt de minister aan dat bij Koninklijk Besluit bepaald zal worden wanneer de cascade ingaat. Maar wanneer moet de cascade in ieder geval ingevoerd zijn om de genoemde, begrote en reeds ingeboekte opbrengst te realiseren? Wordt een eventuele saldooverslechtering geabsorbeerd in de rijksbegroting of in de instellingsbesteding? Wellicht is de minister bereid om hierop nu reeds in te gaan, dan wel toe te zeggen dat zij deze aspecten meeneemt bij de voorbereiding van de definitieve AMVB.

Het beleidsterrein Onderwijs, Cultuur en Wetenschap moet natuurlijk wel in zijn volle breedte eer aangedaan worden. Na al deze woorden over het onderwijs sluit ik dan ook graag af met een relativerend citaat van een man die in zijn veelzijdigheid de genoemde drie dimensies van dit beleidsterrein, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, omvat, te weten de docent, wetenschapper en mijn favoriete dichter Leo Vroman. Hij schreef: "tegen het spreken is gezang, dat niets beduidt van groot belang". Dr. Merkel had het niet mooier kunnen verwoorden.

De voorzitter:

Mijnheer Bruijn, wilt u nog even blijven staan? Mijn hartelijke gelukwensen met uw maidenspeech. Op 6 november 2012 bent u beëdigd als lid van dit huis. U bent lid van de commissie voor Europese Zaken, de commissie voor Financiën, de commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport. U hebt een brede portefeuille. U studeerde geneeskunde – dat heette toen misschien nog "medicijnen" – aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam en aan de Johns Hopkins University in Baltimore. In 1988 promoveerde u in Leiden op een proefschrift, waarvan ik u allen de titel zal besparen. Het is iets in de trant van "Polyclonal B Cell Stimulation and Extracellular Matrix in Experimental Glomerulonephritis", maar ik leg misschien een enkele klemtoon verkeerd. Het proefschrift was gericht op de behandeling van chronische nierontstekingen. Tussen 1984 en 1998 volgde u de opleiding tot patholoog in het Westeinde Ziekenhuis in Den Haag en het Academisch Ziekenhuis in Leiden. Later was u gedurende een jaar visiting research fellow aan Harvard en volgde u tweemaal een summer school Innovation and the Future of Healthcare aan INSEAD in Fontainebleau. U bent daarmee een internationaal breed opgeleid specialist.

Begin jaren negentig was u universitair docent en later hoofddocent in het Academisch Ziekenhuis in Leiden. Sinds 1996 bent u hoogleraar aan die universiteit, een kwalificatie die inmiddels voor meer leden van deze Kamer geldt. Tegenwoordig bent u in het LUMC sectiehoofd en groepsleider van de onderzoeksgroep. U zegt daarover zelf dat de combinatie van het toepassen van kennis als patholoog en het overdragen van kennis als docent uw

werk zeer boeiend maakt. In lijn met uw eigen internationale opleiding zet u zich middels diverse commissies actief in om hedendaagse geneeskundestudenten de kans te bieden om hun opleiding op die manier te verbreden.

Uw politieke loopbaan ving aan in 1989 bij de VVD, afdeling en ondercentrale Wassenaar. Tegenwoordig bent u onder meer voorzitter van de commissie Onderwijs en Wetenschap van de VVD, adviserend lid van de partijraad, lid van het curatorium van de Prof. Mr. B.M. Teldersstichting en lid van de kernredactie van het Liberaal Reveil. Trouw aan uw wortels bent u ook nog in Wassenaar actief als lid van de selectiecommissie van het VVD-bestuur.

Uw pluraliteit aan wetenschappelijke en politieke ervaring voorspelt een interessante verdere bijdrage aan het werk van deze Kamer. Wij wensen u daarmee veel succes. Ik schors de vergadering om de collegae gelegenheid te bieden om geluk te wensen met uw maidenspeech.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De heer **Backer** (D66):

Voorzitter, Allereerst felicitaties aan collega Bruijn met zijn maidenspeech. Eigenlijk waren het twee maidenspeeches in één, want hij nam ook de vaste boekenprijs mee en zag tevens de gelegenheid om zijn Teldersrapport aan te prijzen. Dat begrijp ik heel goed. Ik kijk uit naar de samenwerking. De heer Bruijn heeft vandaag een teken van expertise afgegeven.

Ik begin met een anekdotische geschiedenis van de urennorm, waarbij ik zelf betrokken ben geweest. Voor de fractie van D66 is de onderwijskwaliteit de waarde die de wet zou moeten beschermen. Onderwijskwaliteit is nooit uitwisselbaar met onderwijstijd, want dat is een hulpmiddel. Dat is de kern van het debat dat wij hier op 12 juni 2012 voerden bij de behandeling van wetsvoorstel 32640 inzake de 1040-urennorm. Wij beleefden toen een zogenoemd Beertema-moment in deze Kamer. Ik heb dat moment toen zo genoemd naar het gewaardeerde PVV-Kamerlid Beertema aan de overzijde, omdat hij op dit aspect een amendement had ingediend dat hier onderdeel van het wetsvoorstel uitmaakte. In tweede termijn besloot de VVD het wetsvoorstel inzake de 1040-urennorm ondanks grote bezwaren toch te steunen. De demissionaire coalitie wist met steun van de PVV en de SGP een kleine meerderheid te mobiliseren in dit huis. Ik herinner mij dat dit kwalitatief hoogstaand debat toen met een politieke "forcing" werd beslist. Zo heeft ieder zijn eigen doelmatige leerweg, ook ik als lid van deze vergadering. Aan dat uren-aantal werd toen door de voorstanders mythische betekenis toebedacht. Er is fors over gedebatteerd. Gelukkig zijn we een rapport van de Rekenkamer, een nieuwe bewindsvrouw en een debat aan de overkant verder en brekt het gezonde verstand door. Wij trekken op dit punt gelijk op met de VVD, gezien het amendement dat collega Bruijn citeerde.

Met die geschiedenis in gedachten las ik met steeds sterker toenemende vreugde de brief van de nieuwe minister, in dit dossier opgenomen onder stuk nr. 29, waarin zij de koers op dit punt verlegt. De aanleiding voor de koersverandering is dit wetsvoorstel, dat het middelbaar beroepsonderwijs tot onderwerp heeft. Daarin wordt de urennorm weliswaar ingevoerd, maar tegelijkertijd ook gerelativeerd. In de toelichting wordt uitvoerig besproken hoe belangrijk die kwantitatieve norm als graadmeter